



ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Effect of factors on the Quality of tax auditing in the Northeastern region, Thailand

ศิริรณภา อันทรง¹, พร้อมพร ภูวดิน², สมใจ บุญหมื่นไว²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามวิธี Taro Yamane และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 120 คน สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30 – 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี โดยมีประสบการณ์ในงานสอบบัญชี 12 ปี และส่วนมากเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเที่ยงธรรม ยกเว้นปัจจัยด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชี และด้านความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และสามารถพัฒนาให้เหมาะสมกับงานสอบบัญชีภาษีอากรในอนาคตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : คุณภาพงานสอบภาษีอากร, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

This research article is a quantitative data research. (Quantitative Data) with the objective to study the Effect of factors on the Quality of tax Auditing in the Northeastern region, Thailand. The sample group in this study is Tax auditors in the northeastern region by using sampling methods according to Taro Yamane method and using questionnaires as a research tool by collecting data from tax auditors in the northeastern region of 120 people. For the statistics used in data analysis, percentile, namely Correlation analysis and multiple regression analysis (Regression Analysis)

¹ นักศึกษาปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

² อาจารย์สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน



The study indicated that Most of the samples were female, aged between 30 - 35 years, graduating with a bachelor's degree. Served as an auditor With 12 years of experience in auditing and most are independent auditors For factors that have a positive impact on the quality of tax auditing, including Professional skills, knowledge competency and objectivity, except for experience in auditing the expertise of the auditor and the professionalism of the auditor that does not Effect of factors on the Quality of tax Auditing The results of the research can be useful in determining the qualifications of tax auditors. And can develop to be suitable for future tax auditing work

Keywords : Quality tax examinations , Northeastern region

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันการสอบบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจต้องใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ การสอบบัญชีช่วยให้ข้อมูลทางการบัญชีมีความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2559: 1-2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจการทั้งที่เป็นข้อมูลตัวเลขหรือข้อมูลนโยบายของกิจการ นับว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของกิจการในการตัดสินใจในการลงทุนสำหรับดำเนินธุรกิจของนักลงทุนและผู้ให้บริการทั่วไป รวมถึงการได้รับการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีอันเป็นหลักการทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี (สุเทพ พงษ์พิทักษ์, 2551) การตรวจสอบบัญชีด้านภาษีอากรจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญ ซึ่งผู้สอบภาษีอากรมีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบและรับรองบัญชีว่ารายงานผลการตรวจสอบฐานะทางการเงินและรายละเอียดอื่นๆ ของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่ (กรรณิการ์ ผิวสะอาด และฐิติภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2560) ข้อมูลทางการเงินส่วนมากย่อมได้มาจากงบการเงินที่ถูกต้องและมีคุณภาพโดยได้มาจากการจัดทำและแสดงข้อมูลตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจต่อการตรวจสอบและการรายงานผลการสอบบัญชีภาษีอากรอย่างถูกต้อง มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีและการตรวจสอบบัญชี โดยผู้สอบบัญชีภาษีอากรจะต้องรักษารายบรรณ เช่น ต้องรักษาความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต , ต้องปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถของวิชาชีพ, ไม่ตรวจสอบและรับรองบัญชีในกิจการที่เกินความรู้ความสามารถและไม่ทำการตรวจสอบและรับรองบัญชีเกิน 300 รายต่อปี , ไม่ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานของกิจการที่ตนมิได้ตรวจสอบ หรือควบคุมการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้ช่วยผู้ตรวจสอบ , ต้องสอดส่องและใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบและรับรองบัญชีเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพโดยทั่วไป , ต้องรักษาจรรยาบรรณต่อผู้เสียภาษี เช่นไม่เปิดเผยความลับกิจการของผู้เสียภาษี ไม่ละทิ้งการปฏิบัติงานที่รับไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควร , ต้องรักษาจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ เช่นไม่แย่งงานจากผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีอื่น ไม่ทำการตรวจสอบและรับรองบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีอื่น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น , ต้องไม่กระทำการใด ๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ, ต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียม/ค่าตอบแทนตามยอดเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินของกิจการ, ต้องเสียภาษีอากรของตนเองให้ถูกต้อง ครบถ้วน (กรมสรรพากร, 2561) คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีนั้น ถือเป็นเครื่องชี้บ่งถึงความน่าเชื่อถือและเป็นการยืนยันผลการดำเนินงานของกิจการที่ได้ตรวจสอบว่ากิจการมีผลการดำเนินงานแบบใดและเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนหรือผู้ให้บริการ

ทั่วไป หรือไม่ โดยควรคำนึงถึงเรื่องความถูกต้อง ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสร้างสรรค์ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และความทันเวลา

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความเป็นมืออาชีพกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีมีผู้ศึกษาไม่มากเท่าที่ควรขณะที่ความต้องการของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับความสนใจจากบุคคลภายนอกและบุคคลที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น (ณัฐธิดา, 2559) สาธารณชนจะยอมรับและเชื่อถือในผลงานของผู้สอบบัญชีก็ต่อเมื่อผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถและเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนด ตัวชี้วัดถึงคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีประกอบไปด้วย ความถูกต้อง ความชัดเจน ความกะทัดรัด ความสร้างสรรค์ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และความทันกาล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัจจัยใดบ้าง เพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัจจัยดังกล่าวและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการรักษาระบบของงานสอบบัญชีภาษีอากร เพื่อเป็นประโยชน์สามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและให้การตรวจสอบและรับรองบัญชีมีคุณภาพมากขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้ใช้บริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพใช้ในปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร (Audit Quality)

คุณภาพงานในวิชาชีพสอบบัญชีภาษีอากร หมายถึง การตรวจสอบรับรองบัญชีของธุรกิจ ตลอดจนการให้บริการด้านอื่น ๆ เช่น การบริการเป็นที่ปรึกษาทางบัญชี การบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับภาษีอากร การวางระบบบัญชีซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวต้องอาศัยแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าว จึงจะให้ผลการตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหรือตามวัตถุประสงค์ที่กรมสรรพากรกำหนดไว้ (จินดา จอกแก้ว, 2551, น.162)

คุณภาพรายงานการตรวจสอบ (Quality of Auditing Reports) หมายถึง ข้อความและสาระที่เป็นประโยชน์หรือน่าสนใจ ครอบคลุมสาระสำคัญที่ต้องการรายงานทั้งหมด และเน้นในสิ่งที่ควรเน้น ใช้ศัพท์และภาษาที่เข้าใจง่าย แต่มีความกระชับหรือกะทัดรัดและชัดเจน มีข้อความจริงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจที่จะนำข้อเสนอแนะไปพิจารณาดำเนินการ (สุกัญญา ธรรมรส, 2554 และ อุษณา ภัทรมนตรี, 2547)

คุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของรายงานผลการดำเนินงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงความคิดเห็นต่อการเงินจากการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ จากหลักฐานที่เพียงพอและเหมาะสมภายใต้มาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปที่มีความถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ (บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์, 2554, น.35)

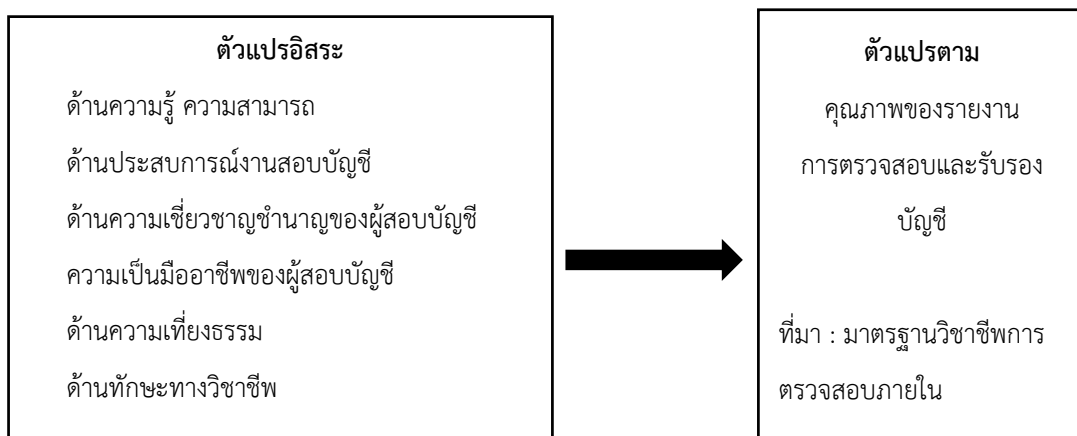
คุณภาพงานสอบบัญชี หมายถึง การแสดงความคิดเห็นในงบการเงินของผู้สอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปโดยทำการตรวจสอบอย่างถูกต้องครบถ้วนมีหลักฐานที่เพียงพอเหมาะสมภายใต้มาตรฐานและเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการซึ่งสอดคล้องกับ Titman and Trueman (1986) กล่าวว่าคุณภาพงานสอบบัญชีที่กำหนดในแง่ความถูกต้องของข้อมูลที่จัดทำโดยผู้สอบบัญชีให้กับนักลงทุน รวมทั้งความสามารถของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบโดยถูกต้องพบข้อผิดพลาดของงบการเงินก่อนที่จะถูกเผยแพร่ไปยังสาธารณชน (Palmrose, 1998, น.55-73 : Davidson & Neu, 1993, น.479-488)

คุณภาพงานสอบบัญชี เป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพที่กำหนด นำไปสู่การแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ให้บริการและการมีคุณภาพงานสอบบัญชีที่ดีนั้นจะส่งผลต่อการเชื่อมโยงที่นำไปสู่ความสำเร็จในงานสอบบัญชี (นริษา ทองมณี, 2556, น.35)

ดังนั้นสรุปได้ว่า คุณภาพงานสอบบัญชี เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญและปฏิบัติงานโดยยึดหลักการภายใต้มาตรฐานของกระบวนการสอบบัญชีและมาตรฐานการรายงานการสอบบัญชีเพื่อให้รายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์และสร้างความเชื่อมั่นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้น คุณภาพงานสอบบัญชีสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดีโดยการประยุกต์แนวคิดหลักเกณฑ์และข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบบัญชีรหัส 2420 (อุษา ภัทรมนตรี, 2547, น 38-40)

กรอบแนวความคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถ, ด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี, ด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชี, ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี, ด้านความเที่ยงธรรม, ด้านทักษะทางวิชาชีพ เป็นตัวแปรอิสระ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพ



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยจังหวัด กาฬสินธุ์ 4, ขอนแก่น 20, ชัยภูมิ 4, นครพนม 6, นครราชสีมา 25, บุรีรัมย์ 4, มหาสารคาม 4, มุกดาหาร 2, ยโสธร 4, ร้อยเอ็ด 3, เลย 4, ศรีสะเกษ 3, สกลนคร 3, สุรินทร์ 3, หนองคาย 1, หนองบัวลำภู 2, อำนาจเจริญ 1, อุตรดิตถ์ 17 และอุบลราชธานี 10 รวมทั้งสิ้นจำนวน 120 คน (กรมสรรพากร, 2561)

โดยใช้สูตรจากตาราง Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5 โดยได้จำนวนจากการคำนวณตัวอย่างทั้งสิ้น 92 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาเครื่องมือและการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้เสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้ภาษาและเพื่อให้แบบสอบถามที่ได้ครอบคลุมเกี่ยวกับเนื้อหาของงานวิจัยและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ตามเนื้อหา นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 30 คน (ทดสอบจำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 25) เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีของครอนบัท ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ที่ได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (Hair et al, 2006) ทั้งนี้ค่าที่ได้ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เก็บรวบรวมข้อมูล ภายหลังข้อคำถามได้มีการทดสอบโดยค่าที่ได้ผ่านการทดสอบเครื่องมือแล้ว ได้ดำเนินการส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ให้กับผู้สอบบัญชีภาษีอากร จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ภายหลังตอบแบบสอบถามเสร็จ ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 107 คน (จำนวน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.16) ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ ที่ขนาดของจำนวนตัวอย่างจะเพียงพอในการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้ถูกสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดขึ้น จำแนกเป็น 3 ตอน คือ

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอบบัญชี จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ระดับตำแหน่งของผู้สอบบัญชี ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี ประสบการณ์การทำงานในด้านอื่น ๆ นอกจากงานสอบบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสำนักงานสอบบัญชี และ พื้นที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อของผู้สอบบัญชี จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญของผู้สอบบัญชี ความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม และ ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ ด้านความทันกาล ด้านความสร้างสรรค์

ลักษณะข้อคำถามส่วนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งเกณฑ์ในการวัดมีการกำหนดระดับมาตราส่วนที่เป็นข้อความให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลขตามวิธีลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ตามที่อยู่กลุ่มตัวอย่างได้แจ้งไว้ต่อกรมพัฒนาการค้าธุรกิจ สำหรับกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 20 ธ.ค.61 – 31ม.ค.62 โดยใช้มาตราการวัดระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) และทำการวิเคราะห์ค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Data) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาคีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งก่อนการทดสอบสมมุติฐาน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลพบว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นไปตามข้อตกลง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.90 อายุระหว่าง 30 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.90 ดำรงตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 37.40 โดยมีประสบการณ์ในงานสอบบัญชี 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 และส่วนมากเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ คิดเป็นร้อยละ 80.40

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาคีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงดังตารางนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาคีอากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	Standardized Coefficients	t	Sig
ด้านความรู้ ความสามารถ	0.260	2.652	0.009**
ด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี	0.020	0.183	0.855

ตัวแปร	Standardized Coefficients	t	Sig
ด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชี	-0.017	-0.155	0.877
ด้านความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี	0.172	1.515	0.133
ด้านความเที่ยงธรรม	0.511	9.889	0.000**
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	0.231	2.469	0.015**
$R^2 = 0.746, F = 48.992, Sig \text{ of } F = 0.000$			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.746 หมายถึง ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 74.60 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีด้านความรู้ ความสามารถ ($\beta = 0.260, p < 0.05$) ด้านความเที่ยงธรรม ($\beta = 0.511, p < 0.05$) และด้านทักษะทางวิชาชีพ ($\beta = 0.015, p < 0.05$) ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพ สำหรับปัจจัยด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชี และด้านความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำความรู้ความสามารถทางวิชาชีพใช้ในปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้านความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และด้านทักษะทางวิชาชีพ สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานการวิจัย	ผลลัพธ์	สรุปผลการวิจัย
1. ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ยอมรับ
2. ปัจจัยด้านประสบการณ์งานสอบบัญชีส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปัจจัยด้านประสบการณ์งานสอบบัญชีไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีวิชาชีพในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ปฏิเสธ

ที่มีคุณภาพนั้นผู้สอบบัญชีจะต้องตรวจสอบและเสนอรายงานการสอบบัญชีโดยรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้โดยจะต้องวางแผนการตรวจสอบและใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านทักษะทางวิชาชีพ ($\beta = 0.015, p < 0.05$) ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร เนื่องจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรควรมีการฝึกฝนทักษะวิชาชีพด้านงานสอบบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อให้รายงานผู้สอบบัญชีมีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิลาศิณี ขอบดี (2554) พบว่า การพัฒนาองค์กรในปัจจุบันจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของพนักงานองค์กรเป็นอย่างมาก เพราะหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในจะต้องมีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพ และฝึกฝนทักษะเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. สำหรับปัจจัยที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร อธิบายได้ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร เนื่องจากการสอบบัญชีที่ส่วนมากมีประสบการณ์ในงานสอบบัญชี 12 ปีขึ้นไปจะปฏิบัติด้วงานได้ดีกว่าผู้สอบบัญชีฝึกหัด ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่าจะสามารถพิจารณาตัดสินใจลงความเห็นในงบการเงินได้ถูกต้องและน่าเชื่อถือกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ที่น้อยกว่า และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นริษา ทองมณี (2556) พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ในงานสอบบัญชี 9 ปีขึ้นไปจะขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับลูกค้าในระยะเวลานาน จะเน้นการบริการงานปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมและการให้บริการอื่น ส่งผลให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลงและส่งผลกระทบต่อประสบความสำเร็จในงานสอบบัญชีลดลงอีกด้วย

4.2 ปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญชำนาญของผู้สอบบัญชี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความสามารถในการระบุปัญหาและมีทักษะในการแก้ไขปัญหาในลักษณะที่แตกต่างกันโดยอาศัยความเชี่ยวชาญชำนาญงานในการแก้ไขปัญหาก่อนที่จะมีการแสดงความเห็นของรายงานผู้สอบบัญชีเป็นการป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในรายงานก่อนมีการเปิดเผยสู่สาธารณชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดวงเนตร ชูผล (2559) พบว่า ความชำนาญงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานสอบบัญชีแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2554) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่า ความเชี่ยวชาญการสอบบัญชีส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชี

4.3 ปัจจัยด้านความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีภาษีอากร ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องใช้ความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชีให้แก่ธุรกิจ เพื่อนำมาสู่ความแข็งแกร่ง คักยภาพ ความอยู่รอด และความสำเร็จมีการยึดถือการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552) ได้ศึกษา ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเป็นมืออาชีพด้านทักษะการจัดการองค์กรส่งผลกระทบต่อเชิงบวกกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้สอบบัญชีจะต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานสอบบัญชีให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้รายงานผู้สอบบัญชีมีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. ผู้สอบบัญชีควรยึดหลักการกำกับดูแลกิจการที่มีเพื่อให้การปฏิบัติงานอยู่ภายใต้กรอบศีลธรรมจริยธรรม เพราะข้อเท็จจริงที่ได้ระบุไว้ในรายงานผู้สอบบัญชีเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้บริการและเป็นการรักษาผลประโยชน์ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้สอบบัญชีควรตระหนักถึงความสามารถพิเศษนอกเหนือจากความรู้ทางวิชาชีพที่ผู้สอบบัญชีควรมี ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการสื่อสารหรือทักษะด้านการใช้เหตุผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษามีเวลาจำกัดจึงส่งผลกระทบต่อการตอบกลับของแบบสอบถามและผลจากการวิจัยครั้งนี้ อาจทำให้ได้ข้อสรุปที่เป็นที่ไม่น่าพอใจเนื่องด้วยระยะเวลาที่น้อยไปอาจทำให้ได้ข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดด้านเวลาแต่อย่างน้อยก็เป็นประโยชน์สำหรับผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้บ้าง เนื่องจากทำให้ได้ทราบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมีอะไรบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- กขพร นามสีฐาน. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการบัญชีสมัยใหม่กับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- กรมสรรพากร.(2561. การรักษาจรรยาบรรณ, Website: <http://www.rd.go.th/publish/25629.0.html>, 2561
- กรมสรรพากร. (2562). รายชื่อผู้สอบบัญชีภาษีอากร, 1 ธันวาคม 2561. Website: http://taxaudit.rd.go.th/ta2/TaxAuditor_06.jsp
- กรรณิการ์ ผิวสะอาด1 และจิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์. (2560). จรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน)
- กวี วงศ์พัฒน์. (2546). การสอบบัญชี. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ฯ.
- จินดา จอกแก้ว. (2551, กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารร่วมพฤษฯ ปีที่ 26 ฉบับที่ 2
- ณัฐธิดา จินมอญ. (2559). ความเป็นมืออาชีพกับ คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
- ดวงเนตร ชูผล. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างระบบมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีในกรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

